

STEGOPHORA ULMEA

AGROFAG PODLEGAJĄCY OBOWIĄZKOWI ZWALCZANIA

Objawy porażenia przez *Stegophora ulmea* na liściach wiąz; dzięki uprzejmości Central Science Laboratory (obecnie FERA), York, Wielka Brytania; <https://gd.eppo.int/taxon/GNOMUL/photos> (po lewej) oraz dzięki uprzejmości Penn State Department of Plant Pathology & Environmental Microbiology Archives, Penn State University, USA <https://www.forestryimages.org/browse/detail.cfm?imgnum=1634319> (po prawej)

Objawy porażenia przez *Stegophora ulmea* na liściach wiąz; fot. Paul Bachi, University of Kentucky, USA, <https://www.forestryimages.org/collections/viewcollection.cfm?&coll=72271> (po lewej) oraz https://www.wikiwand.com/en/articles/Stegophora_ulmea (po prawej)

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania

Grzyb *Stegophora ulmea* występuje w Ameryce Północnej (Kanada, USA) i Azji (Chiny i azjatycka część Rosji). W 2000 r. patogena stwierdzono w Niderlandach na roślinach bonsai wiąz i brzoźownicy japońskiej importowanych z Chin. Porażony materiał roślinny zniszczono i brak dalszych wykryć w tym kraju.

Rośliny żywicielskie

Żywicielami są wiąz (*Ulmus* spp.), a zwłaszcza *U. crassifolia*, wiąz górski (*U. glabra*), wiąz holenderski (*U. hollandica*), wiąz japoński (*U. japonica*), *U. laciniata*, wiąz szypułkowy (*U. laevis*), wiąz drobnolistny (*U. parvifolia*), wiąz angielski (*U. procera*), wiąz syberyjski (*U. pumila*), wiąz czerwony (*U. rubra*), *U. serotina*, *U. thomasi*, a ponadto brzoźownica japońska (*Zelkova serrata*).

Objawy występowania i szkodliwość

Na drzewach wiąz początkowymi objawami porażenia są małe żółte plamki na liściach, o średnicy ok. 1 mm, które z czasem stają się czarne, stąd ich potoczna nazwa „czarne plamy”. Plamy te mierzą do 5 mm średnicy. Inne objawy to przedwczesne zrzucanie liści, a przy silnej infekcji dochodzi do porażenia młodych liści i pędów, co kończy się defoliacją w okresie do początku sierpnia. Zielone owoce (torebki nasienne) mogą ulegać porażeniu i deformacji, a ponadto nie otwierają się.

Przy silnej infekcji może następować zamieranie młodych pędów lub całkowita, przyspieszona defoliacja. W przypadku starszych drzew choroba nie stanowi zagrożenia dla ich przeżycia, podczas gdy siewki i młode rośliny mogą obumierać.

Zgodnie z Oceną Zagrożenia Agrofagiem przygotowaną przez Instytut Ochrony Roślin - Państwowy Instytut Badawczy, na terenie Polski istnieje ryzyko rozprzestrzenienia się patogenu, tym bardziej że warunki klimatyczne mogą sprzyjać

rozwojowi agrofaga. Ze względu na niewielki import wiązów (w tym bonsai) patogen ma ograniczone drogi wniknięcia do naszego kraju. Dlatego ogólne zagrożenie stwarzane przez grzyba dla terytorium Polski ustalono na poziomie niskim.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

Askospory grzyba przenoszone z prądami powietrza i podczas opadów deszczu. Na większy dystans jest on przenoszony z roślinami do sadzenia wiąz i brzoźownicy oraz nasionami tych roślin.

Kontrola objawów i pobieranie prób

Informacje nt. objawów, terminu kontroli i pobierania prób oraz miejsc pobierania prób i rodzaju pobieranego materiału znajdują się w dokumencie „Agrofagi kwarantannowe spoza UE” na stronie <https://www.gov.pl/web/piorin/agrofagi-szkodliwe>.

Postępowanie w przypadku podejrzenia wystąpienia agrofaga

W przypadku podejrzeń co do obecności agrofaga w importowanym z krajów trzecich materiale roślinnym wiąz oraz w krajowych nasadzenia wiąz, należy poinformować o tym najbliższą jednostkę Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN). Oddziały PIORiN umiejscowione są w większości miast powiatowych. Dane kontaktowe tych jednostek znajdują się na stronie <https://www.gov.pl/web/piorin>.

Wymagania fitosanitarne

***Stegophora ulmea* podlega obowiązkowi zwalczania w krajach Unii Europejskiej, w tym w Polsce (jest to agrofag kwarantannowy w Unii).**